

Jocs Florals (LIT)

Aquesta és la denominació que, amb caràcter general, reben diversos certàmens literaris propis de l'àmbit territorial de l'antiga Corona d'Aragó, els orígens dels quals es remunten al segle XIV (Tolosa de Llenguadoc, 1324 i Barcelona, 1393). Finalitzada l'Edat Mitjana aquesta tradició es va interrompre i només es va reprendre ja en el segle XIX, moment en què s'institueixen els Jocs Florals de Barcelona (1859) i de València (1879), els quals encara se celebren anualment a hores d'ara.

Sense perjudici de les adaptacions experimentades per aquests certàmens des de la seua instauració fins a l'actualitat, depenent del lloc i del temps concret en què s'han celebrat, dues característiques s'han mantingut com a constants al llarg de la història: el fet que els guardons principals mai no hagen estat materials o crematístics, sinó purament simbòlics, com una flor natural -d'on ve la denominació de "florals"- i, per altra part, la dimensió de festa social pròpia de l'acte de lliurament dels premis, sovint molt per damunt de la qualitat literària intrínseca de les composicions poètiques premiades.

Des del punt de vista lingüístic, les obres que concorregueren als Jocs Florals barcelonins sempre foren escrites en català, mentre que els Jocs Florals de València foren bilingües des de la primera hora. Després de la guerra civil espanyola (1936-39) la tradició jocfloralista persistí de manera diferent a Catalunya i al País Valencià; mentre que els Jocs de Barcelona passaren a celebrar-se en la privacitat i mantingueren la lleialtat a la llengua pròpia, els de València s'adaptaren fàcilment a la nova circumstància política i esdevingueren un pur acte social, absolutament vinculat als estaments dirigents i totalment desprovist de la més mínima voluntat de reivindicació idiomàtica.

És en aquest context on cal situar els Jocs Florals de Benidorm, celebrats en els estius dels anys 1944, 1945 i 1949. El principal responsable i artífex d'aquesta iniciativa va ser el rector de l'església de Sant Jaume, des de 1944 fins a 1946), Adrià Ramírez Hernández (Alcàsser, 1908-Museros, 1968), home culte i dotat d'una gran sensibilitat literària i musical, que va comptar amb l'estímul i la col·laboració d'algunes personalitats cultivades que estuejaven a Benidorm i compartien tertúlia amb el sacerdot.

La primera festa dels Jocs Florals de Benidorm es va celebrar, en olor de multitud i amb l'assistència d'autoritats locals i provincials, al desaparegut teatre Ronda, situat al carrer Conestable Zaragoza, el 20 d'agost de 1944, i va ser organitzada per una comissió que integraven l'alcalde Vicent Pérez Fuster, com a president; Vicent Llorca Ureta, com a secretari; Eusebi Pérez Fuster, com a tresorer, i, com a vocals, Pere Cortés Barceló i Jaume Orts Presno. Hi actuà com a mantenidor de l'acte el mateix reverend Adrià Ramírez. El jurat atorgà la Flor Natural al poema *Trotón de espumas*, de Manuel González Hoyos, director de *El Diario Montañés* de Santander, a més d'un accèssit a Eduardo Alcón i una menció honorífica a José Rico de Estasen. D'altra banda, hi van ser guardonades altres composicions dins de les diverses modalitats temàtiques que, complementàriament, incloïa també aquesta convocatòria. Així, en la modalitat de poesia dedicada a la Verge del Sofratge va ser premiada Aurelia Ramos amb el poema *María intercesora*; en la de poesia dedicada a sant Jaume, rebé el guardó Vicent Andrés Estellés pel seu *Romance español de Santiago*; en la modalitat de cant a Benidorm, va ser distingit José Rico de Estasen amb el poema *Ofrenda*, i en la de poesia de temàtica marinera guanyà, així mateix, Vicent Andrés Estellés. En cada una d'aquestes modalitats s'atorgaren també els accèssits i mencions honorífiques corresponents. A més a més, José Rico de Estasen obtingué el premi que concedia el Govern civil de la província, alhora que Lucía Ballesteros rebé el patrociniat per la Comandància de Marina d'Alacant. Finalment, el premi de composició de l'himne de Benidorm va recaure en el compositor Joaquín Belda, autor de la música que acompanya la lletra que el reverend Adrià Ramírez va escriure per a l'himne benidormer actualment vigent, el qual es va estrenar en aquella ocasió com a cloenda de l'acte, interpretat per Emili Sagi Barba, famós baríton català establert a Polop de la Marina (vegeu **Himne a Benidorm MÚS.**). En aquesta primera edició va actuar com a reina dels Jocs Florals Mercedes Garat Ojeda, acompanyada d'una cort d'honor formada per les joves Vicenta Vives, Angelita Barceló, María Francisca Ruiz, María Luisa Miquel, Finita Pérez, María Luisa Jiménez-Alfaro, María Luisa Garat, María Esther Montesinos, Consol Doménech i Conxa Payà, així com per les xiquetes María Begoña Fernández i Margarita Puchades. Les poesies guardonades en

aquest certamen, així com la partitura de l'Himne de Benidorm, una ressenya de l'acte i diverses fotografies relacionades amb l'esdeveniment foren publicades en un opuscle per l'Editorial Minerva d'Alacant.

L'èxit evident d'aquesta iniciativa sociocultural, a la qual s'adheriren des de la primera hora una bona part dels forasters que passaven l'estiu a Benidorm, va fer que a l'any següent, 1945, se celebrara una segona edició sota els auspicis de les mateixes persones i autoritats que n'havien propiciat la primera. Tot i que no disposem de tantes fonts informatives com en la primera edició, sabem que l'acte es va celebrar el 21 d'agost, al Castell, i que obtingué la Flor Natural el poeta valencià Vicent Andrés Estellés, redactor aleshores del diari *El Español*, de Madrid, amb accèssit i mencions honorífiques per a Juan Sansano Benisa, el frare franciscà Bernardino Candau i José Rico de Estasen, qui, alhora, obtingué el premi que el Govern civil concedia al millor poema patriòtic. Així mateix, Maria Barber Ros rebé el premi de la Diputació provincial a la millor poesia religiosa. Com a novetat, l'Ajuntament de Benidorm hi va convocar un premi de 150 pessetes per a la millor aportació a la història de Benidorm, en vers o en prosa, guardó que obtingué Juan Sansano Benisa, amb una menció per a Eleuterio Meseguer Martínez. Al seu torn, l'església parroquial de Sant Jaume atorgà un altre premi de 150 pessetes al millor cant a la pau, que recaigué en el madrileny Félix Bartrina Díaz, mentre que el també novedós premi de 150 pessetes instituït per la Confraria de Pescadors per al millor poema a la Mare de Déu del Carme va quedar desert, per bé que, dins d'aquesta

modalitat, obtingué un accèssit el periodista madrileny Segismundo Luengo i una menció honorífica Alberto Miguel Collado Sornosa. Finalment, un altre guardó de nou encuny, el que atorgava la Impremta Minerva d'Alacant, consistent en un lot de llibres per a l'autor del millor sonet sobre Benidorm, recaigué en Manuel Ferrer Barberan.

En 1946 el sacerdot Adrià Ramírez deixà l'església de Sant Jaume Apòstol de Benidorm amb motiu del seu trasllat a Museros. El seu successor, el reverend Josep Alba i Alba (Paiporta 1913-Quart de Poblet 1998), titular de la parròquia entre 1946 i 1950, s'ocupà també de reprendre la celebració dels Jocs Florals en 1949, després de tres anys de parèntesi. La nova comissió organitzadora incorporava altres persones: Pere Borja Llorca, Aureli Botella, Vicent Llorca, Delfín Martínez i Díaz-Carrasco, Pere Pérez, Blas Piñar i Joan Rodríguez Serrano. En aquesta tercera edició del certamen literari s'instituïren premis patrocinats per l'Ajuntament, l'església parroquial de Sant Jaume i la Confraria de Pescadors, alhora que desaparegueren els guardons que, en les dues convocatòries anteriors, havien atorgat les institucions provincials. Hi va actuar com a mantenidor José Zahonero Vivó i va ser Reina de la Poesia María Julia Enterría Bergés. Hi van concórrer 85 treballs, d'entre els quals obtingué la Flor Natural Juan Sansano Benisa. Els premis destinats a temàtiques específiques foren per a José Rico de Estasen, en la modalitat de poesia patriòtica; per a Antonio Candela Picó, en la de temàtica local, dins la qual obtingueren mencions honorífiques Maria Zaragoza Lloret i Joan Rodríguez Serrano; i per a José Cirre Jiménez, director del diari *Información*, d'Alacant, en la de temàtica religiosa.

Diccionari de Benidorm